

|                           |                                                                                                                    |      |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| ADI SOYADI:<br>SINIFI NO: | 2021-2022 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI<br>POZANTI ATATÜRK ORTAOKULU<br>T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 2.DÖNEM 2.YAZILI | PUAN |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|

1. Fransız İhtilali Avrupalı devletler tarafından başlangıçta ülkenin iç meselesi olarak görülmüş, Fransa'nın ihtilal sonrası zayıflayacağı iddia edilmiş ve bu nedenle Fransa kendi sorunlarıyla baş başa bırakılmıştır. Zamanla ihtilalin getirdiği yeni ilkelerin Osmanlı Devleti gibi Avrupa'nın monarşik yönetimlerini de tehdit etmeye başlaması, bu devletlerin politikalarının değişmesine yol açmıştır. Nitekim ihtilal sonrası ortaya çıkan düşünceler önce Avrupa'ya, sonra bütün dünyaya yayılmıştır.

**Metinde Fransız İhtilali'nin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmaktadır?**

- A) Ortaya koyduğu fikirlerin evrensel boyuta ulaştığı  
B) Halk örgütlenmesi olarak ortaya çıktığı  
C) Geniş bir katılımı gerçekleştirdiği  
D) İnsan haklarına önem verdiği

2.

**Osmanlılık:** Osmanlı Devleti'nde yaşayan halkın tamamı din, dil ve etnik yapısı dikkate alınmadan aynı haklara sahip olacaktı. Böylece toplumda eşitlik sağlanacak ve farklı milletlerden oluşan devlet dağılmaktan kurtulacaktı.

**Batıcılık:** Osmanlı Devleti yönetim ve hukuk alanıyla toplumsal alanda Avrupa devletleri gibi modern bir devlet olursa ülkede yaşayan gayrimüslimler ayrılık fikrinden vazgeçecekler ve böylece devletin dağılması önlenmiş olacaktı.

**Aşağıdakilerden hangisi bu fikir akımlarının ortak amaçları arasında gösterilemez?**

- A) Toplumda demokrasi bilincini yerleştirmek  
B) Devletin varlığını devam ettirmek  
C) Birlik ve beraberliği sağlamak  
D) Milliyetçi isyanları önlemek

3. I. Balkan Savaşı'nın çıktığı günlerde Osmanlı ordusuna siyaset karışmış ve subaylar iki gruba ayrılmıştı. Ordunun ulaşım ve ikmal hatları da yeterli değildi. Bunların etkisiyle Balkan devletlerine karşı yeterince mücadele edilemedi ve Edirne, Bulgarların eline geçti. Bulgar kuvvetleri İstanbul yakınlarına kadar geldi. Başkent de tehdit altında kalınca Osmanlı yöneticileri barış istemek zorunda kaldı. Savaşın sonucunda Balkanlardaki Türk hâkimiyeti sona erdi. Kaybedilen Balkan topraklarından Anadolu'ya büyük bir göç dalgası yaşandı.

**Verilen metinde Balkan Savaşı'nın aşağıdaki alanlardan hangisine yönelik etkisine değinilmemiştir?**

- A) Siyasi B) Sosyal C) Dinî D) Askerî

4. Aşağıda İngiliz ve Rus hükümdarlarının I. Dünya Savaşı öncesinde Osmanlı Devleti ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir.

**İngiltere Kralı:** Sanayi İnkılabı'nı ilk gerçekleştiren ve en fazla sömürgeye sahip olan devletiz, "üzerinde güneş batmayan ülke" olarak tanındık. Sömürgelerimizi diğer devletlere kaptırmamak için güçlü bir donanmamız vardı. Osmanlının elindeki Orta Doğu petrol alanları, oldukça ilgimizi çekiyordu.

**Rus Çarı:** En büyük amacımız Osmanlı yönetimindeki Boğazları ele geçirip sıcak denizlere inmekti. Balkanlarda hâkimiyet kurmaya çalıştık. Osmanlı topraklarında yaşayan ve soydaşlarımız olan Slavları kendi amaçlarımız doğrultusunda yönlendirdik.

**Buna göre aşağıdakilerden hangisi İngiltere ve Rusya'nın Osmanlı Devleti üzerindeki amaçlarından biri değildir?**

- A) Balkanlarda isyanlar çıkarmak  
B) Yer altı kaynaklarını ele geçirmek  
C) Kendi yarılarında savaşa çekmek  
D) Panslavizm politikasını gerçekleştirmek

5. Aşağıda millî varlığa düşman cemiyetlerden bazıları verilmiştir.

| İngiliz Muhipleri Cemiyeti                                                                            | Wilson Prensipleri Cemiyeti                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Osmanlı Devleti'nin İngiltere'nin koruması altında varlığını devam ettirmesi gerektiğini savunmuştur. | ABD gibi güçlü bir devletin koruyuculuğunda Osmanlı Devleti'nin kurtulabileceği düşüncesini savunmuştur. |

**Verilen bilgilere göre bu cemiyetlerin;**

- I. bağımsızlık,  
II. manda ve himaye,  
III. sömürgecilik

**düşüncelerinden hangilerine ters düştüğü söylenebilir?**

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

6.

**Anadolu Ajansının İlk Haberi! 12 Nisan 1920**

"Devlet merkezimizin düşman işgali altına geçmesi üzerine Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin azim ve kararlılığı içinde yiğitçe harekete geçtiği şu sıralarda din ve vatan kardeşlerimizin en doğru haber ve bilgiler alabilmelerini sağlamak için kurulan Anadolu Ajansı, bugünden itibaren göreve başlıyor."

**Anadolu Ajansının bu ilk haberine göre,**

- I. Halkın işgallere karşı direniş gösterdiği  
II. Bağımsızlık mücadelesine katılımın artırılmak istendiği  
III. Millî Mücadele'nin haklılığının anlatılmaya çalışıldığı

**çıkarımlarından hangileri yapılabilir?**

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

7. İsmet Bey Birinci İnönü Savaşı ile ilgili Meclise şu telgrafi göndermiştir:

“Askerlerimiz bugün de aralıksız devam eden düşman taarruzlarını, bir an gerilemeksizin göğüslüyorlar; Yunanların ilerlemesine imkân bırakmıyorlardı. Şüphesiz ki ordumuz, bu taarruzlar karşısında ağır zayıat veriyor; ama canından aziz bildiği kutsal vatan topraklarını her ne pahasına olursa olsun müdafaa etmekten geri kalmıyordu. En nihayet tükenen, gücü kırılan düşman oldu. İki gündür devam eden taarruzlarından bir başarı elde edemediğini, edemeyeceğini anladı.

Artık bu safhada onlar için yapılacak bir şey vardı: Geri çekilmek!”

**Verilen bilgiye göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?**

- A) Millî Mücadele’nin askerî safhası sona ermiştir.
- B) Yunan ordusu Anadolu’yu boşaltma kararı almıştır.
- C) Başarılı bir savunma yapan Türk ordusu zafer kazanmıştır.
- D) Türk ordusu kısa sürede kayıplarını telaf etmiştir.

8. 20 Ocak 1921’de kabul edilen Teşkilat-ı Esasiye Kanunu’nun maddelerinden bazıları şunlardır:

- Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. Yönetim şekli, milletin geleceğini doğrudan kendisinin belirlemesi esasına dayanır.
- Yürütme gücü ve yasama yetkisi milletin tek ve gerçek temsilcisi olan Büyük Millet Meclisinde belirir ve toplanır.
- Büyük Millet Meclisi seçimleri iki yılda bir yapılır. Seçilen üyelerin üye kalma süresi iki yıldır.

**Teşkilat-ı Esasiye Kanunu’nun bu maddelerine göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?**

- A) Kişi hak ve özgürlükleri garanti altına alınmıştır.
- B) Büyük Millet Meclisinin görev süresi belirlenmiştir.
- C) Güçler birliği ilkesiyle meclisin yetkileri arttırılmıştır.
- D) Millet egemenliğine dayalı bir yönetim şekli benimsenmiştir.

9. Mudanya Ateşkes Antlaşması ile çatışmalar sona ermiş ve sıra barış antlaşması için yapılacak konferansa gelmişti. İtilaf Devletlerine göre konferansta Sevr Antlaşması görüşülecek ve bu antlaşma üzerinde bazı düzeltmeler yapılacaktır. Bu gerekçeyle İtilaf Devletleri konferansa Ankara Hükûmetinin yanında Sevr Antlaşması’na imza atan Osmanlı Hükûmetini de davet ettiler. İtilaf Devletleri, böylece Türk tarafını ikiye bölmeyi ve taraflar arasında çıkacak anlaşmazlıktan faydalanmayı planlıyorlardı. Bunun üzerine 1 Kasım 1922’de saltanatın kaldırılmasıyla Osmanlı Hükûmetinin varlığı resmen sona erdi. 20 Kasım 1922’de toplanan Lozan Konferansı’na TBMM Hükûmeti Türk milletinin tek temsilcisi olarak katıldı.

**Buna göre,**

- I. Millî egemenlik yolunda önemli bir adım atılmıştır.
- II. Meclis, milletin menfaatlerini korumak için yargı yetkisini kullanmıştır.
- III. İtilaf Devletleri Türk tarafında ikilik çıkararak amaçlarına ulaşmaya çalışmışlardır.

**yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

10. Atatürk ilkelerinden biri olan devletçilik; o günün ihtiyaçlarından doğan, Türkiye’nin koşullarına uygun, Türk ulusunun yararını doğrudan ilgilendiren, iktisadi ve sosyal kalkınmayı öngören bir sistemdir. Ayrıca özel mülkiyete de yer veren, teşebbüs hürriyetini savunan ve kalkınmayı amaçlayan bir ekonomik modeldir.

**Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisinin devletçilik ilkesi ile ilgili olduğu söylenemez?**

- A) Ekonomik kalkınmayı hedeflemesi
- B) Özel sektöre yatırım fırsatı sunması
- C) Yabancı sermayeyi teşvik etmesi
- D) Toplumun ihtiyaçlarından ortaya çıkması

11.

“Biz, memleket halkı, kişi ve çeşitli sınıf mensuplarının birbirlerine yardımlarını aynı kıymet ve nitelikte görürüz. Hepsinin menfaatlerinin aynı derecede ve aynı eşitlik duygusu ile karşılanmasına çalışmak isteriz. Bu şeklin, milletin genel refahı, devlet bünyesinin sağlamlaştırılması için daha uygun olduğu kanaatindeyiz. Bizim düşüncemizde çiftçi, çoban, amele, tüccar, sanatkâr, asker, doktor, kısacası herhangi bir sosyal müessesede çalışan bir vatandaşın hak, menfaat ve hürriyeti eşittir. Devlete, bu anlayış ile azami yardımcı olmak ve milletin güvenci ve iradesini yerinde sarf edebilmek, bizce, bizim anladığımız anlamda halk hükûmeti idaresi ile mümkün olur.”

**Mustafa Kemal’in bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisine vurgu yaptığı söylenemez?**

- A) Millî egemenlik
- B) Birlik ve beraberlik
- C) Toplumsal dayanışma
- D) Tam bağımsızlık

12. 24 Temmuz 1923’te Lozan Barış Antlaşması’nı imzalayarak bağımsızlığını tüm dünyaya kabul ettiren yeni Türk Devleti, 13 Ekim 1923’te Ankara’yı başkent ilan etti. Artık, mevcut rejimin isminin de bütün açıklığı ile konularak, yeni devlet başkanının seçilmesi gerekiyordu. O güne kadar devlet başkanlığı görevi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı olarak filen Atatürk tarafından yürütülmüştü. 27 Ekim 1923’te Fethi (Okyar) Bey’in istifasının ardından hükûmetin kurulması ile ilgili sistem sorunu belirgin hâle geldi. Yeni hükûmetin kurulması ve yürütme işlerinin aksamaması üzerine meclis hükûmeti sisteminden kabine sistemine geçilmesi kararlaştırıldı. Tüm bu gelişmeler sonucunda 29 Ekim 1923’te Cumhuriyet ilan edildi.

**Bu bilgilere göre Cumhuriyet’in ilan edilme nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?**

- A) Devlet başkanlığı sorununun yaşanması
- B) Rejimin adının henüz konulmamış olması
- C) Hükûmet bunalımının ortaya çıkması
- D) Başkent meselesinin krize dönüşmesi

**13.** 17 Şubat 1923'te İzmir'de toplanan Türkiye İktisat Kongresi'nde alınan kararlardan bazıları şunlardır:

- Ham maddesi yurt içinden temin edilen sanayi dalları kurulmalıdır.
- El işçiliğinden ve küçük imalattan, büyük imalathanelere geçilmelidir.
- Devlet, özel sektör tarafından gerçekleştirilemeyen yatırımlara öncülük etmelidir.
- Yerli malı kullanılmalı ve israftan kaçınılmalıdır.

**Buna göre aşağıdakilerden hangisinin gerçekleştirilmeye çalışıldığı söylenemez?**

- A) Yerli fabrikaların kurulmasını sağlamak
- B) Ham madde ithalatını teşvik etmek
- C) Dışa bağımlılığı ortadan kaldırmak
- D) Tasarruf bilincini geliştirmek

**14.** Cumhuriyet'in ilk yıllarında trahom, verem, sıtma, frengi, çiçek, tifüs, veba ve kolera gibi bulaşıcı hastalıklar çok sayıda insanın ölümüne yol açmıştır. Bakanlık, bu hastalıklarla mücadele etmek için bazı tedbirler almıştır. Bu amaçla dispanserler, sanatoryumlar ve numune hastaneleri gibi kurumlar açılmıştır. Ayrıca bu hastalıklarla daha etkili mücadele edebilmek için seyyar tabiplikler kurulmuştur. Bu tabiplikler, köylerde bulaşıcı hastalıklara yakalanmış vatandaşları bulundukları yerde muayene ve tedavi etmişlerdir.

**Verilen bilgiler değerlendirildiğinde aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?**

- A) Bulaşıcı hastalıklar halk sağlığını tehdit etmiştir.
- B) Hastalıkların tedavisi için yeni kurumlar açılmıştır.
- C) Sağlık hizmetleri kırsal alanlara da ulaştırılmıştır.
- D) Sağlık bilgisi eğitim programlarına dâhil edilmiştir.

**15.** Mustafa Kemal, ordu komutanlarının politikayla uğraşmalarını uygun görmüyordu. Bu amaçla kendisine yakın ordu komutanlarının milletvekilliği görevinden ayrılarak ordudaki görevlerine dönmelerini istedi. Bundan sonra askerî görevleri devam edenlerin milletvekili olamayacaklarını belirten kanun çıkarıldı.

**Bu düzenlemenin yapılmasındaki amaç aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

- A) Milletvekillerini tek bir siyasi parti etrafında birleştirmek
- B) Milletvekillerinin belli bir meslek grubundan seçilmesini sağlamak
- C) Yabancı devletlerin Türkiye'nin iç işlerine karışmasını engellemek
- D) Ordu mensuplarının siyasetle uğraşmalarının önüne geçmek

**16.** Atatürk, Cumhuriyet yönetiminde siyasi partilerin kurulmasını ve devlet yönetiminde farklı görüşlerin var olmasını istiyordu. Bu düşünceyle Cumhuriyet'in ilanı öncesinde liderliğini yaptığı Müdafaa-i Hukuk Grubu'nu 9 Eylül 1923'te "Halk Fırkası" adıyla siyasi partiye dönüştürdü.

**Buna göre Atatürk'ün;**

- I. halkı yönetime katmak,
  - II. ülkede demokrasi ortamı oluşturmak,
  - III. meclisteki fikir ayrılıklarını ortadan kaldırmak
- amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalıştığı söylenebilir?**

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

**17.** Çok partili hayata geçiş denemelerinin amaçlarından bazıları şunlardır:

- Millî egemenlik anlayışını pekiştirmek
- Demokratik düzeni ülkede tam olarak yerleştirmek
- Farklı fikir ve düşüncelerin temsil edilmesini sağlamak
- Mecliste muhalefet ortamı oluşturmak

**Buna göre aşağıdakilerden hangisinin gerçekleştirilmeye çalışıldığı söylenemez?**

- A) Ülkede demokratik kültürün yerleşmesini sağlamak
- B) Kişi egemenliğini ulus egemenliğinden üstün kılmak
- C) Toplumun siyasi açıdan örgütlenmesi için uygun koşullar oluşturmak
- D) Hükûmet faaliyetlerinin denetlenmesine ortam hazırlamak

**18.** Mustafa Kemal, Fethi Bey'e "Memlekette muhalif bir fırka kurmak lazımdır. Böyle bir fırka vücuda gelirse Mecliste münakaşa da serbest olur. Mesela siz böyle bir fırkanın başına geçerseniz bildiklerinizi Mecliste serbestçe söylersiniz. Bu suretle uygulamada görülen birçok hatanın da önünü almak mümkün olur." demiştir.

**Mustafa Kemal'in, bu sözüyle aşağıdakilerden hangisinin gerekliliğine vurgu yaptığı söylenemez?**

- A) İktidar partisinin denetlenmesinin
- B) Farklı fikirlerin mecliste temsil edilmesinin
- C) Yönetim sisteminin değiştirilmesinin
- D) Çok partili siyasi yaşama geçilmesinin

**19. Osmanlı Devleti'nin verdiği kapitülasyonlardan yararlanan yabancı devletler Osmanlı topraklarında birçok okul açmışlardı. İlgili oldukları devletlerin konsoloslukları aracılığıyla yönetilen bu okullarda Osmanlı Devleti'nin yeterince denetim hakkı yoktu. Bu konuda Türk milletinin ortak görüşlerini de dikkate alan Türkiye Cumhuriyeti, yabancı okulları Millî Eğitim Bakanlığına bağlayarak denetim altına aldı ve kanunlara uymayan okulları kapatmaya başladı. Bu duruma bazı Avrupalı devletler tepki gösterse de Türkiye bu konuyu kendi iç meselesi olarak gördü ve yabancı devletlerin bu konuya müdahale etmesine müsaade etmedi. Böylece yeni Türk Devleti ulusal ve uluslararası çıkarlarını da korumuş oldu.**

**Buna göre Türkiye'nin, yabancı okullar meselesini çözerken;**

- I. Tam bağımsızlığı savunma,
- II. Millî menfaatleri koruma,
- III. Türk kamuoyunu dikkate alma

**durumlarından hangilerine göre hareket ettiği söylenebilir?**

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

**20. Atatürk, 1936'da TBMM'nin açılış yılı nedeniyle yaptığı konuşmada "Milletimizi gece gündüz meşgul eden başlıca büyük mesele, gerçek sahibi öz Türk olan İskenderun-Antakya ve civarının geleceğidir. Fransa ile aramızdaki tek büyük mesele budur. Bu işin iç yüzünü bilenler, hakkı savunanlar Hatay meselesiyle ne kadar ilgili olduğumuzu anlar ve görürler." Demiş ve dakikalarca ayakta alkışlanmıştır. Oturumu izleyen Yunan büyükelçisi, yanındaki Fransız büyükelçisine "Bu nutuk ve coşku hakkında ne diyorsunuz?" diye sormuş, Fransız büyükelçisi de "Bu bir nutuk değil, meydan okumadır." Cevabını vermiştir.**

**Bu bilgidен,**

- I. Milletvekilleri, Atatürk'ün Hatay konusundaki düşüncelerini desteklemiştir.
- II. Atatürk, Hatay'ı Türkiye'nin ayrılmaz bir parçası olarak görmüştür.
- III. Yunanistan ile Fransa, Hatay konusunda ortak hareket etmiştir.

**yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

## JOKER SORU

**21. Fransa'da yayımlanan "Le Journal" gazetesi Türkiye'de kadınlara seçme ve seçilme hakkının tanınmasını şu şekilde değerlendirmiştir:**

"Yeni Türkiye yöneticileri çok parlak bir eser ortaya koyacaktır. Memlekete, büyük geçmişine layık bir istikbal temin etmek istiyorlar. Her şeyden evvel ulusal karar ve isteklerin canlandırılması ile işe başladılar. Bu işte anaların büyük rolleri vardır ve Mecliste yer almış bulunuyorlar."

**Fransız gazetesinin bu haberinden,**

- I. Yapılan inkılap millî iradenin bir sonucudur.
- II. Kadınların siyasi yaşamdaki etkinlikleri artmıştır.
- III. Türk kadınına verilen hakların uluslararası basında yansımaları olmuştur.
- IV. Türk kadını siyasi haklarını pek çok Avrupa ülkesindeki kadından daha önce elde etmiştir.

**çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) I, II ve III B) I, II ve IV  
C) II, III ve IV D) I, II, III ve IV

**NOT: Her soru 5 puandır. Süre 40 dakikadır.**

Başarılar...

Zeki DOĞAN – [www.sosyalciniz.net](http://www.sosyalciniz.net)

2021-2022 MEB Örnek sorularından derlenmiştir..